

KgRkxj b cW cy KUK mtebv m' wntmte e'envi Kiv

gvbtl i tgshj K ghP v Dbqbi msMtg Avcbvi fvgKv hv-B tnvK bv tKb, nZ cvtib Avclb GKRb m'c0vq msMVK, GKRb mi Kvi x KgRZP, A_ev GKUv eURvZK Ktcfikb c'vb, Avgiv AvkvKwi th GB eBLvAv Avcbvi KvR m'utK'Avcbvi wPshviviq cwi eZB wbtq Avmte | GtZ th Kwnbx,tjv AvtQ Zvi gva'tg Avgiv Pw'Q th Avclb bZb bZb m'fhvM LjR cvteb, bZb Askx`vi cvteb Ges gvbবাহিকার সংক্রাম-AMWZtZ tKSkj MZfvte bZb Dt`vM wbtZ mnvh` Ki te |

Avcbvi KvR Avcbvi mvdjt`i c0kæth KjvtKSkj c0qvM Ki te b etj Avclb gYw`i KtitQb tm,tjv cixqv Kti t`Lvi Rb` AvcbvtK Avgiv P'vtj Ä KiuQ | eü ,i "ZcY'Ri"ix KvRi tejvq bb`Zg mnvq m'f wbtq gvbemaKvi c03ve,` Gme cixqv KivUvtK vejvm etj gtb KitZ cvtib | wKshy Avgiv hLb tKSkj MZfvte wPshv Kwi Ges c0qvM tKSkj wntmte tbtv etj fwe, AtbK mgq Avgiv `ZZvi mvB Avgt`i KvRi AMWZ NtU | GB eBUi tktl t`lqv KgRt`©(ct 155-156) Avcbvi j q' ARfbi QK AvktZ mnvh` KitZ cvti, GKUv j q' w`i KitZ cvti Avcbvi KgexwZ tKSkjtj i Dbq b NUvtZ cvti Ges tKSkj tetQ wbtq c0qvM tKSkjtj c0qvM KitZ cvti | 0 bqv tKSkjtj i c0qvRb0 (ct12) tKSkj MZ wPshvq `vb e'vLv KitZ cvti mvgMk fvte gvbemaKvi Avf`vj tbi tqt |

Avgiv Avkv Kwi GK KgR`©Ges mvgMk fvte GB eBLvAv Avcbvi wPshv tqt GKUv mPbv mPK `vb wntmte cwi MvYZ nZ cvti - A_ev Avcbvi msMVtb GKUv AvtjvP` wclq nZ cvti A_ev gvbemaKvi Dbq b KvR wbtqvmRZ tKvb `j ev Dc`tj i Af`shl nZ cvti | wbtRiv GKvS`%vK etm G,tjv t_tK t0Yv wbtq ev Kwnbx'tZ AbcWYZ ntq wbtRt`i gw`f` So tZjv hvq tKSkj D'vtebvi gZj te tMvUv eBLvAvq t`lqv c0kæjtj v c0Z`KwU tKSkj LjUtq t`L'tZ mnvh` Kti th,tjv m'c0e` tqt c0qvM gva'tg mvdj` AvRZ nZ cvti Avcbvi wbtRi KvRB |

bu GB eB bqv tKŠkj cKí wełkl tKvb tKŠktj cłł mpcwi k ev AvcbvłKI GUv ej łZ AvMłx bq
tKvbUv Avcbvi młŁL DłłŁ cwi włŁŁŁ AgKUV Avcbvi Rb" h_vh_ nłe | GUv młłłłAvcbvi wePvi
ejx wełePbvi Dci włłłł KiłŁ cwi włŁŁŁ Dci Ges łmUv młłłłAvcbvi B weł qt

mwełł KglłKŠkj

A_łłłŁŁ młłŁŁ

gvbe młłł

i vRłłłŁŁ AvbKj "

mvsłłŁŁ wełePbv

Avgiv AvkvKwi GB Kglłłłł b eBLvbn Avcbvi Rb" GKUV gj "evb młłł", łhUv AvcbvłK łcłYv
łRvMłe hvłZ Avcbvi włłłł Kvr_łjv cłł chłłłvPbv ev cixłłv włłłłł Kłi bZb młłłł ŁwŁłł
ł Łvłeb gvbełłłKvi łK Gwłłł włłł łłłŁ | GLvłb hv ł l qv nłłłłł łmB włłł łŁ GB eB me mgłłłB
AMłłłŁ cłł Ges GUvi łKŠkj Zvıj Kvl łkl nevi bq | bqv łKŠkj cKí włł mZZB MłelYv Pwıj łł
hvłe bZb DłłłłŁ Ges "włłł e"vcx e"envi Kiv nł"Q Ges Gi Dbłłł NUvłbn nł"Q Ab"vb" nıwŁłł
młłłı gva"łg hvi głł" Avgvł" i młłłłłł WwUvłeR i łłłłł (cvl qv hvł"Q www.newtactics.org
Ab j vBb l łłe młłłł) G Qıov i łłłłł cłłłłł l qvKłł, łKŠkj MZ łbvUeB Ges Ab"vb" | Avcbvi
głłe", evıwŁł młłłłRb, cłłve mgłł me mgłłłB "MŁg | eBłłı łkłł ł l qv dıg A_ev Avgvł" i
młłł łhMłłłłłł Rb" i łłłłł Newtactics@cvt.org.

cłłv kã_łjv

GB_łjv wełkl Ri"ix ev cłłqvRbxq kã evc` Avgiv cłıv eBłZ e"envi Kwi Ges wełq łłłł wełłłł
A_łłł Kłi Ges GfıłeB Avgvł" i Dłłł k" młłł włłłł e"envi Kiv nq |

j łł" łh Dłłł k" włłł włłłł Z Kglłłłłł łb cłłłłł mgłł cwi Pwıj Z nq |

Kglłłłł cłłv c"łłł mgłłı łvıv włłłłł Kglłłłł hvi gva"łg Aeawı Z młłłł Avkv Kiv nq |

GB `wj j ,tj vB mvgM0Kfvte gvbemaKvfi AvšR0ZK vej etj cwi wPZ t gvbemaKvfi i `enkK tNvlbv (19480). bMwi K Ges ivR%0wZK AwaKvfi i AvšR0ZK A½xKvi (1996) Gi Hw`OK tç0UvKj Ges A_0wZK, mvgwRK Ges mvs`0ZK AwaKvfi i AvšR0ZK A½xKvi (1966) GB `wj j ,tj vi çti vekwUl tekx gvbemaKvi Kbtfbkb Ges wUUR Kiv ntqtQ th ,tj v tmB me t`tki Rb` eva`Zvgj K hviv G ,tj vtz m0Z `v`i Kti tQ|

Avgiv i agvI Awmsm tKŠkj ,wj GB Kg0kj b eBUtZ Ašf0 Kti wQ Kvib Avgiv vekym Kwi th GuvB mtevró cšv gvbemaKvi msi 0Y Ges DbqY I AM0wZ mvałbi Rb`| gvbl hLb mvgwRK b`vq wePvi ewAZ ntq `bivtk` tfvtM Zviv ZLb mwmsm c_ tetQ tbq| Guv ç0qB wbcxob gj K AZ`vPvi Pj vi cwi tç0UvKj mgvtR gvbemaKvi j •Nłbi mthvM Kti t`q| Avgiv Guv `xKvi Kwi th gvbemaKvi msi 0Yi Abyni tY msM0g Acwivh0Zey Avgiv Avkv Kwi Ki tev th tKŠkj tkLvi gva`tg- hv cw_exi wevfbe`v b wevfbe cwi w`wZtZ AbynZ ntqtQ Zv0tZ RbMb dj ç0fvteB cšv wba0 tY gvbemaKvi Avt`vj b Awmsm çt_ cwi Pwvj Z Kti mvdj ` AR0 Ki teb|

1999 Gi btf0 CVT KgPvix0 Ges t`0vte tKiv gvbemaKvi AM0wZtZ e`envi Kiv ntqtQ Ggb me tKŠktj i Mtel Yvq tj tM tMj | wetkl Kti Avgiv tmB me tKŠkj LjR tei Kivi ç0vm tçj vg th ,লো অন্যান্যদের উদ্ভাবনী প্রক্রিয়ায় প্রেরণা জোগাবে, সেভাবে চিন্তা-বিবেচনা করে Ki te Ges Kg0UvKj dj ç0-Ae`vb ivLtZ m0g nte| Avgiv Rvj tdtj wQ we`xvte, Rwi c KivR Pvj vt`Q bMwi K mgvR msMvB ,tj v, AvšR0ZK ms`v mgn, mi Kvi x ms`v, e`emvqx m0c0vq Ges Ab`vb` msMvB ,tj v Gme wclq Awe`vfi i Rb` th gvbl Kxfvte Gj vKv Mto tZvtj , Pvc mw0 Kti cwieZ0bi Rb` Ges gvbemaKvfi i DbqB NUvq| t`0vteKt` i wFZi itqtQ QvI, ç0dmi, `v`tckvRvex, Rb msthvM tckvRvex, e`emv Dç`0v RvY0j ó, KivDUvi wetkl Á Ges Ab`vbt`iv- G wclq AmsL`v N0Uv e`q Kti tQ| bq tKŠkj Kg00 Ges Dç`0v KivwUl Agj` mivh` mthvMxZvi Ae`vb ti tL0b|

gvbemaKvi KvRi Rb` Mtel YvKvi `vZv`i mv_ thvMvthvM Kti tQb m0sj tB| nwi Ri t`tk tQb, wj wLZ wclq mgn LjR tçtZ tP0v Kti tQb, B0vi tBU Ges AmsL` mv0vrvKvi wbtqtQb tçvbi gva`tg

Ges e'w³MZfvte | Avgiv Z' hvPvB Kivi e'vcvti m³te" me iKg Dcvq AeJ ³ti tpón KtiwQ
সংশ্লিষ্ট সংগঠন গুলোর সাথে যোগাযোগের gva'tg | G₃tjv Avgiv Ašf³ KtiwQ | KLt³bv hw' G₃tjv
Kiv Am³et nq `wovtZv, Avgvt` i bq³ tKškj Uxg w³xvš-wb³tZv th Z'Uv h³ó Dc³thvMx wKbv ev
G₃tjv B³tZvgta'B tjvK Rv³tb wKbv | hw' tKvb msMVb Z' tKškj mvi³sk w³tZ A³-³-Ab³fe
Ki³tZv ev AYx³v t³ Lv³tZv t₃tjv Ac³mviY Kiv nZ |

gvbemaKvi Kg³okxj b eBw³ c³g Lmov Qvcv³tv n³q³wQj 2000 Gi t³mt³Đ³ti | w³Zxq Lmov n³q³tQ
2001 G | ZZxq ms³-iY H₃tjvi gj³evb Ask₃tjv mgš³tq Mto tZvjv n³q³tQ | c³ti³ K³v³Ri
e'vcvti ej³tZ t³mt³ GB Kg³okxj b eBw³ tj LK³t` i c³eYZvi c³izdj b N³tU³tQ Ges `vb₃tjv³l thme
`vb t³tK Avgiv gvj gmjvi tLw³R KtiwQ Ges t₃tjv³B Ašf³ Kiv n³q³tQ th₃tjv³ M³elYvi Av³I Zv
Ges c³h³3³ mnvqZv m³te n³q³tQ | mgq m³¼xYZv, c³óBe" Z' Ges m³½wZ Ab³yn³ti K³tqK³Uv c³wi³t³Q`
Ges D`vni b Ab`vb₃tjvi t³tq A³tbK `qsm³ú³b³ c³vK m³c³ó³vtqi KvQ t³tK G m³ú³tK³ Avgiv
Z' Ges Ab`vb" L³y³U³b³w³l³ w³elq m³ú³tK³ AeMZ n³tZ c³vi³tj Av³M³vx ms³-iY A³tbK Db³z Ges
c³wi³kw³j Zfvte mieivn Ki³tZ m³g³ n³te | GB Kg³okxj b eBw³ Av³cb³t` i Ae`vb³ k³te³x³ NU³tj ev
Av³cb³t` i th tKvb ci³vgk³ev c³ó³ve me mg³tqB `M³Zg |

gvbemaKvi c³ok³t³ bq³ tKškj c³ó³t³½

Av³š³ž³atik সংগঠনগুলোর বিভিন্ন দল এবং সক্রিয় প্রবক্তা পরিচালিত এবং নির্যাতন- w³K³vi³t` i tK³`³
(CVT) ³vi³ mg³q³ m³waZ, gvbemaKvi c³ok³t³ bq³ tKškj - tKškj MZ D³teb Ges Kg³ok³t³ v³ox³C
w³š³- f³vebv Av³š³R³w³ZK gvbemaKvi m³c³ó³vtqi Af³š³ti - উন্নয়ন ঘটায় । সক্রিয় c³ó³vt` i Ges `y³bq³
tR³ov msMVb₃tjvi K³vh³R³vi Zvi m³vd³tj` Db³qb Ges AM³w³Z NU³vq- hv³tZ n³w³Zq³ti i Db³qb Ges
m³ok³xj a³vb³aviYvi t³b³U³l q³vK³M³to t³Z³tj hv³tZ mev³B ÁvZ n³tZ c³ti Ges Av³I tKškj MZ D³teb³
প্রক্রিয়ার উন্নয়ন ঘটে ।

GB Kgbkxj b eBU bqvtKŠkj cKí KZK DbZKZ KuzCq nWZqvti i gta` Ab`Zg hvZ we`wi Z
ভাবে কৌশলগত সম্ভাবনাগুলো তুলে ধরা হয়েছে মানবাধিকার সংক্রান্ত তথ্যগণিত মগন |

bqv tKŠkj I tqe mBU, www.newtactics.org. Gi AŠf i tqQ mÜvb thvM` tKŠkj WvUteR
Ges tdvvg hvi gva`tg a`vbavi bvi Av`vbc`vb mnvqK tbUI qvKto tZvj vi mthvM i tqQ |

tKŠkj MZ tbvU eB,tj v avivevK, tj LtKi vbtRi Mfxi Dcj wä Ges wZ³ AwfÁZvi eYv hvZ
mieivn Kiv ntqQ cyLvbcyL fite tKŠkj w Kx fite cqvM Kiv ntqQ ev`efite Ges cqvM
tqT Kxfite P`vj Ä tgvKtej v KiZ ntqQ |

AvÁvj K cKqY I qvKc, hv c`exi cZw AA`j AbyoZ ntqQ, tmB me tKŠkj D`teK` i
Rtov KtiQ hvZ cZ`tKB cKqZ ntZ cvti tmB me tKŠkj ,tj vi wltq | AskMöb Kvixiv
KtWi cwi kgi gva`tg AwfÁZv mÁq Kti Ges tKŠktj i fvÜvi wbtq wdti hvq bZb AvZ`wky
Avi KvR Kivi Drmn D`g wbtq wbtR` i KqT tmB mv` mnKgx i mv` thvMthvM m`úK
tbUI qvKto I tv gvbwaKvi Dbq b KqT |

wbhZb- wkKvi t` i tK`^a cñt½

wbhZb-wkKvi t` i tK`^a cZ`Kw Dc`^azi qZ wivgq KvR Kti | Zv` i cwi evi Ges m`c`vqTK
Avti vM` j vtf mnvqZv cÜ vb Kti Ges c`ex e`vcx wbhZb eÜ KvR Kti |

1985tZ cZwZ ntq G aiYi GUvB wQj cÜg wbhZb wPwKrmv tK`^a; h³ivó^a Ges ZZxq wtki
GKgvT cZôvb CVT. wbhZb t`tK i qv cÜt` i civgk,wPwKrmv myeav, Ges mvgwRK tmev w`tq
hv`Q cweT `vqxZj wbtq wPwKrmvi Av`k`gtWj wntmte, wkqKt` i cKqY, wPwKrmv tckvRext` i
cKqY w`tq hv`Q hvZ Zviv wbhZb t`tK tetP hvlqv ev h`xi AvZ`vNvZ cÜt` i, MtelYv
cwi Pj bv KtiQ wbhZtbi dj kZ m`úK`Ges KvRix wivgq e`v m`úK, `vbxq, RvZq Ges
AvSRZK fite j wes KtiQ wbhZb eÜ Kivi Rb` |

bqv tKŠkj cKtí i D^me NtUtQ CVTi wR⁻^AwfÁZvi Avtj vtK bqv tKŠktj i mōv wntmte Ges
wPwKrmv tK>^ wntmteI hv gvbewaKvi msi¶tY cē³vi KvRwU KiZ cvi tQ GKUv Abb^o mrvavi b
Ae⁻v b t₋tK Gi GKUv nj Dckg ev wbi vgg Ges bMwi K tbZtZji cpi^oxvti i KvR|
Avi I Z^o tctZ Avgv⁻ i I tqe mvBUt www.cvt.org.

The Center for Victims of Torture

717 East River Road

Minneapolis, MN 55455

612 436 4800

cvt@cvt.org

www.cvt.org

Sources: *New Tactics in Human Rights: A Resource for Practitioners*
Using the Workbook as a Resource (pages 20-23)